GAZETA ŚCIENNA »NOWINY« DLA POLSKIEJ WSI

Styczeń 1943/I. Numer 53

Nasz kalendarz trzeciego roku nowej wojny światowej:

PRZEGLĄD NAJWAŻNIEJSZYCH WYDARZEŃ 1942 ROKU

Wojna objęła cały niemal świat - Niezachwiana pozycja mocarstw osi na wszystkich frontach - Sukcesy Japonii - Poważne trudności Sowietów, Anglii i Ameryki

Pod znakiem ofenzywy i ruchu

Minął rok 1942 i rozpoczyna się okres czwartego roku wojny. Tak jak rolnik po zakończeniu ostatnich prac jesiennych robi zestawienie i obliczenie z dokonanych w gospodarstwie prac, wydatków i zebranych plonów dla stworzenia sobie zwięzłego planu całości, zrobimy też i my krótki przegląd najważniejszych wydarzeń, jakie zaszły w roku ubiegłym, a o których pisaliśmy w ciągu roku na łamach naszej gazetki.

Oczywiście, że z pośród wszystkich zagadnień, na pierwszy plan wysuwają się wydarzenia wojskowo-polityczne. Zajmijmy się najpierw tymi, które rozegrały się w ramach Europy.

Rok ubiegły minął na froncie wschodnim pod znakiem prowadzonych w dalszym ciągu zaciętych walk. Przez wszystkie miesiące, bez względu na porę roku, front na wschodnich granicach był w ciągłym ruchu. Po okresie zimowym po walkach obronnych i pozycyjnych, armia niemiecka oraz walczące przy jej boku wojska sprzymierzone, przystąpiły wczesnym latem do ofenzywy na środkowym i południowym odcinku. Siła uderzenia była tak potężna, że umacniany przez szereg miesięcy front sowiecki pękł, a dywizje niemieckie głębokimi klinami wdarły się daleko w kraj nieprzyjacielski. Padały coraz to nowe miasta, coraz to urodzajniejsze i bogatsze tereny dostawały się w ręce Niemców. Nad środkowym Donem, Wołgą i na całym obszarze kaukazkim do późnej jesieni toczyły się zacięte walki ofenzywne. Z nastaniem mrozów tempo akcyj nieco osłabło, a zmagania charakteryzowały typowe dla okresu zimy walki obronne.

W pierwszej dekadzie listopada oczy całego świata odwróciły się nagle od frontu wschodniego, a skierowały na Francję południową, rejon morza Śródziemnego i Afrykę północną. Brytyjsko-amerykańskie siły inwazyjne wylądowały na wybrzeżu morza Śródziemnego Afryki. Mocarstwa osi tak jak zawsze uprzedziły i tym razem zamiary aliantów. Plan inwazji na Europę chybił, gdyż obsadzono szybko nieokupowaną dotychczas część Francji, zabezpieczając tym samym francuskie wybrzeże śródziemnomorskie. Lądowaniem w Tunisie stworzyły wojska osi silny trójkąt: Tunis—Sycylia—Sardynia, kontrolujący centralną połać rejonu morza Śródziemnego. Zdecydowana odpowiedź mocarstw osi na napaść Anglosasów na Afrykę północną, oznaczała to samo, co zatrzaśnięcie aliantom ostatniej możliwej bramy wypadowej do Europy.

●

U schyłku roku 1941 na Dalekim Wschodzie wybuchła wojna między Japonią a Stanami Zjednoczonymi Ameryki i Anglią. Wojna dotychczas europejska stała się powszechną. Ofenzywa w pierwszej połowie roku ubiegłego obfitowała dla Japończyków w nieprzerwane pasma zwycięstw. Druga połowa minęła pod znakiem odbudowy i rozbudowy zajętych obszarów w celu ich jak największego wykorzystania, oraz pod znakiem działań stwarzających nowe pozycje wyjściowe do przyszłych operacyj. Japonia, która miała być zgnieciona w ciągu 90 dni, panuje obecnie od Australii na południu po Aleuty na północy.

Równomiernie z walkami na lądach świata, toczyły się bezustanne boje na wodach wszystkich mórz. Na morzach i oceanach powstały — rzec można — potężne fronty, na których decydującą rolę odgrywały łodzie podwodne. Bilansowe zestawienie niemieckich sił zbrojnych ogłoszone w dniu 1 stycznia roku bieżącego daje obraz skuteczności walki przeciwko żegludze aliantów.

W roku 1942 niemieckie siły zbrojne zatopiły ogółem 1.450 statków alianckich o łącznej pojemności 8,940.000 ton. Poza tym uszkodzono jeszcze 450 dalszych statków, spośród których znaczną część należy uważać za straconą.

●

Sytuację polityczną po stronie mocarstw osi cechowało w ubiegłym roku dalsze zacieśnienie współpracy państw związanych paktem trzech. Współpracę tę narody wypowiedziały nie tylko w formie wzajemnych oświadczeń, lecz również przypieczętowały czynami na wszystkich odcinkach. Ze spoistością i zrozumieniem wspólnych interesów w szeregach państw sprzymierzonych stoją w wyraźnej sprzeczności tarcia w gronie aliantów. Kwestia Afryki północnej tak dalece poróżniła i mogła jeszcze poróżnić Londyn z Waszyngtonem, że musiano się uciec do zamachu politycznego. Ofiarą kul brytyjskich padł zdrajca admirał Darlan, o którego zdradzie i ucieczce donosiliśmy w swoim czasie na łamach naszej gazetki.

Rozpatrując sytuację gospodarczą trzeba przyznać, że rok ubiegły przyczynił się jeszcze bardziej do usamodzielnienia mocarstw osi w Europie, a Japonii na Dalekim Wschodzie. Niemcy we wschodniej Europie rozporządzają obecnie terytoriami, których powierzchnia wynosi tyle, co powierzchnia Rzeszy Niemieckiej, Francji i Anglii razem wziętych. Na sektorze gospodarczym obydwaj sprzymierzeńcy rozwiązali wszystkie niezbędne kwestie. Słusznie też powiedział prezes amerykańskiej rady gospodarki wojennej, że załamanie gospodarcze Niemiec w roku 1943 jest niemożliwe. W doskonałej też sytuacji znajduje się Japonia. Mały ten kraj rozporządza obecnie najbogatszymi w surowce terenami świata. Opanowawszy prawie zupełnie całą Wielką Azję Wschodnią Japonia nie tylko że zabezpieczyła się dostatecznie we wszystkie towary, lecz nawet w rękach swych zmonopolizowała pewne artykuły.

●

Na wszystkich odcinkach życia Generalnego Gubernatorstwa panowała w roku ubiegłym ożywiona i wytężona praca. Struktura kraju uległa jeszcze większemu scementowaniu, a życie gospodarcze oparto na zdrowych i pewnych podstawach. Do znacznego ożywienia stosunków handlowych z Rzeszą doprowadziła przede wszystkim nowa ustawa celna, znosząca dla szeregu towarów opłaty wwozowe i wywozowe. Omawiając życie gospodarcze nie należy pominąć kwestii zeszłorocznych zbiorów. Ludność Generalnego Gubernatorstwa wykazała wielkie zrozumienie, wypełniając nałożone na nią obowiązki dostaw kontyngentowych i tym samym zapewniając wyżywienie dla całego kraju.

Styczniowa zamieć.

Styczeń

Front Wschodni: *Niemcy zajmują na Krymie miasta Eupatorię i Teodozję niszcząc okrążone wojska sowieckie. Na środkowym odcinku frontu wschodniego zacięte zimowe walki obronne.*

Daleki Wschód: *Japończycy odbierają od Anglików najbogatszy skarbiec surowców świata – półwysep malajski i wyspy Sundajskie.*

W Afryce *Rommel rozpoczyna ofenzywę.*

Marsz bolszewików do niewoli na Krymie.

45 stopniowe mrozy nie dokuczą żołnierzowi w takim ubraniu.

Luty

Front Wschodni: *przy stale obniżającej się temperaturze trwają w dalszym ciągu zacięte walki obronne. Na zapleczu władze niemieckie wydają rozporządzenie o zniesieniu systemu kołchozów na zajętych obszarach ziem wschodnich. Ludność z radością wita to zarządzenie.*

Daleki Wschód: *Japończycy zdobywają twierdzę i wyspę Singapur biorąc do niewoli 90.000 Anglików. Bitwa morska pod Jawą. Pierwszy nalot na Australję.*

Afryka: *niespodziewanie szybkie natarcie sił niemiecko-włoskich doprowadza do zdobycia szeregu miejscowości. Codzienne bombardowania Tobruku.*

Na Zachodzie: *Demonstracja wielkich niemieckich okrętów bojowych u brzegów Anglii na kanale La Manche. Bitwa z konwojem na morzu Śródziemnym.*

W dniu ogłoszenia rozporządzenia o zniesieniu systemu kołchozów na ziemiach wschodnich

Marzec

Front Wschodni: *45 stopniowe mrozy. W pierwszych trzech miesiącach wzięto do niewoli 104.000 jeńców bolszewickich i zniszczono 2.720 samolotów. Zacięte walki obronne.*

Daleki Wschód: *Kapitulacja Holendrów. Japończycy zdobywają wszystkie holenderskie posiadłości kolonialne w Indiach Wschodnich, bogate w cenne surowce jak: nafta, węgiel, rudy i różnego rodzaju płody rolnicze.*

Moment kapitulacji twierdzy angielskiej Singapur (zdjęcie nadesłane drogą radiową.)

Kwiecień

Front Wschodni: *Finlandczycy podają o wielkich stratach bolszewickich, 14.000 zabitych bolszewików. Niemieckie samoloty bombardują stolicę Rosji Moskwę. Na całym froncie wschodnim daje się zauważyć wyraźne osłabienie aktywności bolszewików.*

Daleki Wschód: *Japończycy zdobywają wyspę Bataan biorąc do niewoli 60.000 Amerykanów. Japońskie samoloty nad Australią.*

Afryka: *Koniec pierwszego etapu ofenzywy wojsk osi.*

Maj

Front Wschodni: *Z początkiem wiosny Niemcy ponownie rozpoczynaja ofenzywę zdobywając cały półwysep krymski i biorąc do niewoli 169.256 jeńców. Równocześnie bolszewicy usiłowali dokonać wypadu odciążającego w kierunku Charkowa. Bitwa ta zakończyła się okrążeniem bolszewików, przy czym Niemcy wzięli do niewoli 240.000 jeńców. Atak na Sewastopol.*

Daleki Wschód: *Japończycy zdobywają ostatni punkt oporu Amerykanów na Pacyfiku, potężną twierdzę Corregidor, biorąc do niewoli 12.000 jeńców. W bitwie morskiej Japończycy zatapiają 2 lotniskowce.*

Tłumy jeńców bolszewickich po zakończeniu walk na Kerczu.

Czerwiec

Front Wschodni: *Rocznica wojny z Sowietami. Nad jeziorem Wołchów Niemcy biorą do niewoli 32.753 jeńców bolszewickich. Zacięte walki pod Sewastopolem.*

Afryka: *Nowa ofenzywa wojsk osi. Niemcy i Włosi w potężnych bitwach i walkach pościgowych biorą do niewoli 49.000 jeńców. Flota wojenna osi niszczy duży konwój aliantów na Morzu Śródziemnym.*

Daleki Wschód: *Japończycy atakują Alaskę i Aleuty. Bitwa morska pod Midway. Wielkie straty aliantów na morzu. Lądowanie Japończyków na Nowej Gwinei.*

Lipiec

Front Wschodni: *Niemcy zdobywają największą twierdzę w Europie, Sewastopol. Rumuni osiągają duże sukcesy nad Donem. Dzięki doskonałej współpracy i bitności wojska niemieckie i sprzymierzone przerywają front sowiecki i zdobywają szereg miast: Woroszyłowgrad, Rostow, Nowoczerkask, Batajsk i inne.*

W Afryce *toczą się walki w głębi Egiptu. Wojska osi biorą do niewoli dalsze 2.000 jeńców.*

Pole bitwy.

Sierpień

Front Wschodni: *Dalsze skutki przerwania frontu. Niemcy zdobywają kaukaskie zagłębie naftowe Majkop i szereg miast: Almawir, Krasnodar i Piatigorsk, dochodząc do stepów kałmuckich. Niemiecka flaga powiewa na najwyższym szczycie w Europie – Elbrusie. Walki o fortyfikacje pod Stalingradem. Bilans ofenzywy letniej: 1.044.741 jeńców.*

Na Zachodzie: *Katastrofa inwazji angielskiej na Dieppe. Sromotny koniec planów stworzenia drugiego frontu na kontynencie.*

Milicja konna złożona z kozaków kubańskich.

Wnętrze zniszczonej fabryki traktorów w Stalingradzie.

Wrzesień

Front Wschodni: *Walki uliczne w Stalingradzie. Wojska niemieckie docierają do Wołgi. Zacięte walki pod Rżewem. W okresie lata zniszczono na Bałtyku 26 sowieckich łodzi podwodnych.*

Afryka: *Wojska osi odpierają angielską próbę lądowania pod Tobrukiem. W niewoli niemieckiej znajduje się 73.000 Anglików.*

Daleki Wschód: *Japończycy rozpoczynają ofenzywę na Nową Gwineję.*

Inwazja angielska na kontynent pod Dieppe kończy się katastrofą. Tysiące Anglików wędruje do obozu jeńców. Po listopadowej inwazji aliantów na kolonie francuskie w Afryce, Niemcy zajmują Francję nieokupowaną, zamykając ostatecznie dostęp do Europy.

Październik

Front Wschodni: *W walkach na południe od jeziora Ładoga bolszewicy ponoszą olbrzymie straty. Naliczono 28.000 zabitych bolszewików i 12.370 wzięto do niewoli. Na Kaukazie w dalszym ciągu walki rozwijają się pomyślnie dla Niemców.*

Daleki Wschód: *Japończycy lądują na amerykańskiej wyspie umocnionej Guadalcanar. Wielka bitwa morska w rejonie tej wyspy. Sześć wysp na morzu Alfiera w rękach Japończyków.*

Listopad

Front Wschodni: *Walki nad Terekiem. Niemcy zdobywają miasto Alagir. Dalsze zacięte walki w stepach kałmuckich i pod Stalingradem. Od 20 do 30 listopada zniszczono 1024 czołgi sowieckie.*

Na Zachodzie: *Alianci lądują w Algierze i Marokku. Wojska niemieckie wkraczają do Francji nieokupowanej, zamykając dostęp do Europy. W miesiącu listopadzie niemieckie siły zbrojne morskie i powietrzne zatopiły ogółem 160 statków o łącznej pojemności 1.035.200 ton. Ciężko uszkodzono 102 statki, z pośród których znaczną część należy uważać jako zupełnie straconą.*

W okresie tej zimy żołnierz niemiecki jest dobrze zabezpieczony.

Grudzień

Front Wschodni: *Początek nowych zaciętych walk zimowych. Od 1-go do 10 grudnia zniszczono 1262 czołgów sowieckich. Bolszewicy rozpoczynają masowe ataki pod Rżewem. W bitwie okrążającej pod Toropecem wzięto do niewoli 4.200 jeńców. Od 11 do 20 grudnia zniszczono 1518 czołgów sowieckich.*

Afryka: *Zamordowanie przez Anglików admirała Darlana.*

Daleki Wschód: *Bilans pierwszego roku wojny na Pacyfiku: Japonia zniszczyła 38°/₀ alianckiej floty wojennej.*
W roku 1942 niemieckie siły zbrojne zatopiły spośród brytyjsko-amerykańskiej floty handlowej: Jednostki marynarki wojennej 1283 statki handlowe o łącznej pojemności 7.586.500 ton. Formacje lotnictwa zatopiły 167 statków handlowych o łącznej pojemności 955.000. ton.
Tym samym niemiecka marynarka wojenna i lotnictwo zniszczyły łącznie w roku ubiegłym 8.940.000 ton. *Poza tym marynarka wojenna uszkodziła 149 statków, a lotnictwo 30 statków. Należy się liczyć z całkowitą stratą także i tych statków.*

Wydawnictwo: „ELEPRS", Kraków, Dom Prasy.